

5.2.2019

Vantaan tekniselle lautakunnalle

Muistutus Myyrmäen ja Aviapoliksen metsäsuunnitelmaluonnoksista

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin Jyri Mikkola ja Keijo Savola sekä Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistyksen Kimmo Jääskeläinen ja Ismo Tuormaa ovat osallistuneet ohjausryhmän jäseninä Vantaan metsäsuunnitelmien laadintaan. Kiitämme piirin puolesta annetusta vaikutusmahdollisuudesta.

Myyrmäen ja Aviapoliksen suunnitelmaluonnokset ovat valmistuneet hyvässä hengessä ja kehittyneet ohjausryhmätyön aikana olennaisesti.

Nähtäville laitetut luonnokset sisältävät kuitenkin edelleen jonkin verran Vantaan metsänhoitoperiaatteiden ja hyvän kaupunkimetsänhoidon suunnittelukäytäntöjen kanssa ristiriidassa olevia hakkuu- ja hoitoesityksiä, joten olemme katsoneet perustelluksi kommentoida luonnoksia myös nähtävilläolokierroksella. Muistutuksessa on nostettu esille myös eräitä luontoarvojen takia perusteltuina pitämiämme hoitoluokkamuuksia sekä uuden yleiskaavaluonnoksen luomia uudelleentarkastelutarpeita.

Tekeillä olevien Vantaan uuden yleiskaavan ja maakuntakaavan huomiointi

Samaan aikaan metsäsuunnitelmien valmistelun kanssa on valmisteltu Uudenmaan liiton toimesta uutta maakuntakaavaa (Uusimaa 2050) sekä Vantaan kaupungin toimesta uutta yleiskaavaa. Tammikuun lopussa 2019 Vantaan kaupunginhallitus on tehnyt päätöksen asettaa yleiskaavaluonnos nähtäville. Tekeillä olevia kaavaluonnoksia ei ole ollut mahdollista huomioida riittävästi metsäsuunnitelmien teossa tai kommentoinnissa.

Metsäsuunnitelmaluonnoksessa esitetään hakkuita tai muuta metsänkäsittelyä ainakin seuraaviin yleiskaavaluonnoksen SL- tai luo-kohteisiin: Alkärr (SL), Alkärrin laajennus (luo), Askistonmetsä (luo), Hermaskär (luo), Karhusuo (SL-varaus), Koivurinne (luo), Krakanpelto ja Tolkinmetsä (luo), Petikko (luo) sekä Raappavuoret-Myyrmäen lehto (SL). Myös Aviapoliksen alueella sijaitsevan Viinikan metsän nykyisen luo-alueen yhdelle kuviolle esitetty ensiharvennusta ja toiselle pienpuuston hoitoa.

Esitämme, että yleiskaavaluonnoksen suojelu- ja luo-alueille esitetyt hakkuut ja hoitotoimenpiteet käydään vielä ohjausryhmässä läpi sillä tavoitteella, että voidaan varmistaa se, että näille alueille päätettävät hakkuu- ja hoitotoimet on ohjeistettu toteutettavaksi tavalla, joka huolehtii siitä, että olennaista ristiriitaa luonnonarvojen säilyttämisen ja lisäämisen kanssa ei synny.

Lisäksi ennen suunnitelman viemistä teknisen lautakunnan hyväksymiskäsittelyyn, on syytä tarkistaa esitettyjen hoitoluokkien tarkoituksenmukaisuus. Yleiskaavaluonnoksen suojelualuevarauksiin sisältyvät metsiköt on syytä osoittaa suojelualueiden hoitoluokkaan (S) ja luo-alueisiin kuuluvat kuviot arvometsien hoitoluokkaan (C5).

MYYRMÄEN METSÄSUUNNITELMALUONNOS

Timmermalmin eteläosa

Kuvio 1611: Entiselle maatalousmaalle syntynyt monipuolinen, pääosin väljäasentoinen lehtisekametsä. Reitinreunat puuttomia tai hyvin harvapuustoisia. Kuvion kaakkoisosan haaparyhmän kevyt harvennus haapojen järehtämiseksi voidaan nähdä perustelluksi, mikäli samalla tuotetaan kuviolle jäävää järeää haapalahopuuta, muulla kuviolla ei ole toimenpiteille mitään perustetta. Suunnitelmassa on esitetty poistettavaksi kolmasosa kuvion puustosta.

Kuvio 1629: Valtaosa kuviosta on tuoretta lehtoa, lehtomaista kangasta on lähinnä itäosassa. Kuvion puusto on luontaisesti kehittyntä, vaihtelevasti kuusettunutta, erirakenteista lehtisekametsää, joka alkaa hiljalleen tuottaa ohutta lahopuuta. Kuvion virkistyskäyttö ohjautuu kuvion itäreunan pikkupolkua pitkin. Kuvion koivut ovat jo hyvin lähellä ns. täyttä pituuttaan, ja niiden latvuksilla on kasvutilaa. Metsän rakenne on hyvin luonnontilaisen kaltainen eli lehtipuuvaltaisen valtapuuston alle on syntynyt kuusta. Metsän tiheys vaihtelee. Kuviolla on polkuja ja puusto on rakenteeltaan sellaista, että toimii hyvin myös lasten leikkimetsänä. Metsä pysyy kehittyessään itsekseen hyvänä ulkoilumetsänä. Sitä vastoin hakkuiden tuottamat kannot, ajourat ja näkymien avautuminen omakotialueen takapihoille heikentäisivät kuvion sopivuutta niin päiväkotilapsille kuin muille virkistyskäyttäjille.

Esitetty harvennushakkuu merkitsee kehittyvien luontoarvojen turhaa heikentämistä ilman selkeitä hyötyjä. Esitämme toimenpiteen poistamista.

Timmermalmin ja Smedsmossenin suojelualueiden väli

Kuvio 1659: Rakenteeltaan monipuolinen, vaihtelevasti kuusikoitunut varttunut haapakoivupuusto, jota monipuolistavat muutamat reuna-alueen ylismännyt sekä yksittäiset raidat. Kuviolla lahoaa jonkin verran ohutta ja keskijäreää lehtilahopuuta. Yhdeltä raidalta havaittiin luontoarvoja indikoiva etelänsärmäkääpä. Esitetyt toimenpiteet (pienpuuston hoito/ennakkoraivaus sekä harvennushakkuu) ovat kehittyville luontoarvoille haitallisia eivätkä tuota muitakaan selviä hyötyjä. Esitämme toimenpiteistä luopumista.

Kuvio 1742.1: Monipuolisen sekametsäkuvion (0,4 ha) osalta ei maastokäynnin perusteella ole perusteita esitetuille toimenpiteille (pienpuuston hoito/ennakkoraivaus sekä harvennushakkuu). Toimenpiteistä on selvää haittaa kehittyville luontoarvoille eikä kuvion virkistyskäyttöärvokaan hakkuista parane. Vihdintien varren jo aikaisemmin hoidettu ja jatkossakin hoidon piiriin kuuluva lähivyöhyke kannattaa erottaa omaksi kuviokseen yhdessä kuvioon 1743 nyt kuuluvan hoidetun tienreunavyöhykkeen kanssa.

Kuvio 1743: Puustorakenteeltaan ja puulajisuhteiltaan monipuolisen sekametsäkuvion (0,9 ha) laajempaan harvennukseen (sekä pienpuuston hoitoon/ennakkoraivaukseen) ei maastokäynnin perusteella ole perusteita sen enempää luonto- kuin virkistysarvojenkaan kannalta. Vihdintien varren jo aikaisemmin hoidettu ja jatkossakin hoidon piiriin kuuluva lähivyöhyke kannattaa erottaa omaksi kuviokseen yhdessä kuvioon 1742.1 nyt kuuluvan hoidetun tienreunavyöhykkeen kanssa.

Petikon alue

Kuvio 1694: Luonteeltaan hyvin vaihteleva rinnekuvio (1,6 ha), joka rajautuu idässä suojelualueeseen. Noin puolet kuviosta eli lounais- ja länsiosa on tuoretta lehtoa, loppuosa eli ylärinne lehtomaista kangasta. Myös puustorakenne vaihtelee eli kuviolta löytyy kuusivaltaisia osia, kuusta ja koivua kasvavia sekametsäosia, koivuvaltaisia laikkuja sekä lounais- ja länsiosan lehtoalueelta myös koivun, kuusen, raidan ja harmaalepän muodostamia sekametsiä. Puustossa on myös kohtalaisen paljon koko- ja ikävaihtelua. Vaikka valtapuuston ikä onkin vasta runsaat 40 vuotta, on kuviolle muodostunut merkittävästi ohutta kuusi- ja lehtilahopuuta. Valtaosa kuviosta täyttääkin METSO-ohjelman luonnontieteelliset kriteerit luokkien I tai II kohteena. Kuviolle on esitetty harvennushakkuuta vuonna 2020.

Kehittyvien luontoarvojen, sijainnin ja vielä keskeneräisen asemakaavoituksen takia esitämme hakkuista pidättäytymistä.

Kuvio 1696: Suojelualueeseen eteläpuolelta rajoittuva kuvio (1,5 ha), jonka lounais- ja itäpuolella sijaitsevat arvometsiksi nostetut kuviot 1695 ja 1697. Kuvion länsi- ja itäosat kasvavat vaihtelevasti kuusettuvaa koivuvaltaista puustoa (idässä myös mäntyä hieman), keskiosan kallioisella alueella kasvaa mäntykoivupuustoa. Metsän rakenne on melko luonnonmukaista ja hoitoperustetta ei oikein ole. Sijainnin, vähäisen hoitotarpeen ja keskeneräisen kaavoituksen takia esitämme harvennushakkuuesityksen poistamista.

Kuvio 1756: Luontoarvoiltaan merkittävä iso lehtimetsäkuvio (3,1 ha), joka rajautuu osaltaan tiehen ja parkkipaikkaan. Ohjausryhmän kokouksessa marraskuussa 2018 on sovittu, että esitetty toimenpide rajataan vain kapealle vyöhykkeelle tien ja parkkipaikan reunaan, jolloin muu osa kuviosta jätetään toimenpiteiden ulkopuolelle. Metsäsuunnitelmaluonnokseen on kuitenkin kirjattu, että "hakkuu tehdään tien ja parkkipaikan läheisyydessä", joka mahdollistaa toteutusvaiheessa huomattavasti laajemman alueen harvennuksen kuin on yhdessä sovittu. Asia tulee ohjeistaa kuviotietoihin yksiselitteisemmin, jotta tulee selväksi, että se on tarkoitettu todellakin toteutettavaksi vain kapealla vyöhykkeellä tien ja parkkipaikan reunassa.

Kuvio 1764: Hehtaarin laajuinen, luontoarvojen kannalta erityisen arvokas kuvio, jonne on tullut myrskytuho, joka oli vielä marraskuussa 2018 onneksi jätetty korjaamatta. Kuvion puusto on ollut jo ennen myrskytuhoa huomattavan monipuolista sisältäen mm. vanhoja ylisilmäntyjä, luonnontilaisen kaltaisella tilarakenteella kasvavaa muuta sekapuustoa, merkittävän määrän puumaisia vaahteroita (eteläosassa ehkä jopa LSL 29 § kriteerit täyttävä osakuvio), runsaasti lahopuuta sekä pohjoisosassa lisäksi runsaasti vanhaa raitaa elossa ja kuolleena. Kasvillisuudeltaan pääosa kuviosta on lehtoa, lehtomaista kangasta on lähinnä tonttien laidassa. Myrskyssä kuviolle on kaatunut useita kymmeniä koivuja, mäntyjä ja haapoja.

METSO I -luokan lehdon luontoarvojen heikentäminen ilman pakottavaa syytä ei ole Vantaan metsänhoitoperiaatteiden mukaista. Myrskytuhopuun ollessa mäntyä ja lehtipuuta ei myöskään hyönteistuhoriskia ole.

Sijainti tontin ja ulkoilureitin välissä ei anna mitään perustetta esitetylle käsittelylle, vaan kuvion ryteikköisyys on päinvastoin etu – ulkoileva kansa ei vahingossakaan tunge ulkoilureitiltä tontin laitaan, ja myös näkösuoja säilyy.

Koska kuvioon ei kohdistu sen sijainnin takia tosiasiallista virkistyskäyttöä, ei runsaslahopuustoisuus ole erityinen ongelma. Esitämme, että esitetyistä toimenpiteistä (tuhopuuston korjaus ja muun kuvion harvennus) luovutaan ja kuvio ositetaan arvometsäksi. Tästä huolimatta kuviolla on syytä toteuttaa erikoishakkuu, joka sisältää eräiden konkeloiden alas oton sekä kuvion tontteihin rajautuvan itäreunan siivoamisen mahdollisista ongelmapuista.

Kuvio 1767: Monipuolinen kuusivaltainen sekametsä, jonka alueella on merkittävästi myös lahoppuuta. Syytä nostaa arvometsien hoitoluokkaan. Tämä ei estä mahdollista reuna-alueiden ongelmapuiden kaatoa maalahoppuiksi.

Kuvio 1792: Kuvio on osa Karhusuon nykyistä luo-aluetta, joten se on syytä osoittaa arvometsänä. Tämä puustoltaan monipuolinen kuusikoituva haapavaltaista lehto on esitetty harvennettavaksi ja ennakkoraivattavaksi. Toimenpiteitä on kohdennettu sekä ladun varteen että pellonreunaan, jolloin lopputuloksena on helposti koko kuvion käsittely. Esitämme kuvion osalta käsittelyn ohjeistamista siten, että siihen sisältyy vain muutama metri ladunreunaa sekä sellainen pellon reuna-alueen puusto, joka suunnitelmakaudella saattaa kasvaa pellon puolelle haittaa aiheuttavalla tavalla.

Kuvio 1795: Kuvio on keskeinen osa Karhusuon nykyistä yleiskaavan (2007) luo-aluetta. Karhusuo on maakunta- ja yleiskaavaluonnoksissa nostettu merkittävien luontoarvojensa takia SL-varaukseksi. Esitetty ladunvarren huonokuntoisten kuusten ja koivujen poiminta tulee kohdentaa vain rajatulle vyöhykkeelle (päätaskualue noin 10 m vyöhyke) ja kaadettavat puut tulee ohjeistaa jätettäväksi maastoon maalahoppuuna.

Kuvio 1800: Lahoppuustoinen ja puustorakenteeltaan monipuolinen kangasmetsäkuvio (METSO I), joka osaltaan rajoittuu ulkoilureitteihin. Kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi. Mikäli reittien varsilta on jossakin myöhemmän historian vaiheessa tarvetta kaataa yksittäisiä puita, niin ne sopivat hyvin kuviolle maalahoppuiksi.

Kuvio 1811: Puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen kuivahkon kankaan kuvio. Esitämme kuviota arvometsäksi. Puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltaiset METSO II-luokan mäntyvaltaiset karummat kangasmetsät ovat Petikon alueella harvinaisia ja vähintään parempi osa (johon tämä kuvio kuuluu) niistä on syytä nostaa arvometsiksi. Lahoppuutakin on kohtalaisesti.

Kuvio 1815: Puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen kuusivaltainen sekametsäkuvio, jonka puustotiedoista puuttuu kuviolla kohtalaisen runsaana kasvava mänty (arviolta 10-15 % osuus kokonaiskuutiomäärästä). Kuviolla on kohtalaisen paljon kuusilahoppuuta ja se täyttää METSO I-kangasmetsän kriteerit. Esitämme kuvion osoittamista arvometsien hoitoluokkaan.

Kuvio 1821: Puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen kuivahko kangasmetsä, jossa lahoaa myös näkyvästi lahoppuuta (METSO I-II). Kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi.

AVIAPOLIKSEN METSÄSUUNNITELMALUONNOS

Viinikkalan luo-alue

Kuvio 3183: Puustoltaan monipuoliseen viiden puulajin sekametsään on esitetty ensiharvennusta ja ennakkoraivausta. Esitämme toimenpiteiden poistamista muualta paitsi pellon reuna-alueelta.

Kuvio 3184: Vanha- ja lahoppuustoiseen sekametsään on esitetty pienpuuston hoitoa. Toimenpide on luo-alueella tarpeeton, joten esitämme sen poistamista.

Ylästön alue

Kuvio 3036: Monipuolinen viiden puulajin sekametsäkuvio suojelualueen kupeessa. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).

Kuvio 3037: Vanhapuustoinen kolmen pääpuulajin sekametsäkuvio suojelualueen kupeessa. Lähenee lahoppumäärän puolesta METSO I-luokan kriteereitä. Kuviolta on havainto silmälläpidettävästä rakkosammalesta (Olli Manninen, kirjallinen tiedoksianto 13.12.2018). Erinomainen tukialue suojelualueelle. Esitämme kuviota arvometsäksi.

Kuvio 3047: Valtaosalla kuviota ei ole minkäänlaista harvennustarvetta; harvennuksesta olisi vain haittaa kuvion virkistysarvoille. Kuvion eteläisimpään osaan harvennus sopii; tämän lisäksi kadunreunan pienpuustonhoito ja mahdollisten vaarallisten puiden poisto kadun reunasta.

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON UUDENMAAN PIIRI RY

Laura Räsänen
puheenjohtaja

Tapani Veistola
erityisasiantuntija

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON VANTAAN YHDISTYS RY

Kimmo Jääskeläinen
puheenjohtaja

Vesa Järvinen
varapuheenjohtaja